І «Рамонкавае поле» ў дапамогу

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Ангеліна з гонарам расказвае, што ў цэнтр прыйшла самастойна, што «мурашачкі» не самая любімая працэдура, што больш за ўсё ей падабаецца «цёпленькі парафін», а самай непрыемнай працэдурай яна лічыць масаж. Дзяўчынка добра ведае, куды ісці і калі. Ёй трэба хадзіць на ўсе лячэбныя мерапрыемствы, прапісаныя ўрачом, і тады, магчыма, яна калі-небудзь апынецца сярод тых удачлівых дзетак, якія ў Рэспубліканскім рэабілітацыйным цэнтры для дзяцей-інвалідаў пазбавіліся афіцыйнага статусу — інвалід. У цэнтры, як паказвае статыстыка, 8—10 дзяцей за год развітаюцца са сваёй хваробай і лічацца з часам здаровымі.

Рэспубліканскі рэабілітацыйны цэнтр для дзяцей-інвалідаў створаны па праграме «Дзеці Беларусі» яшчэ ў 2000 годзе. Тут аказваецца комплексная медыка-сацыяльная рэабілітацыя дзецям-інвалідам ва ўзросце ад 3 да 18 гадоў з захворваннямі нервовай і касцёва-мышачнай сістэм, вынікам якіх з'яўляюцца парушэнні апорна-рухальнага апарату.

— За 20 гадоў дзейнасці цэнтра рэабілітацыю прайшлі каля 23 тысяч дзяцей, — расказвае яго **дырэктар Людміла КАНДРАШОВА.** — За апошнія 5 гадоў нам удалося зняць інваліднасць у 62 дзяцей. Толькі ў першым паўгоддзі бягучага года — у трох малых. У нашым цэнтры дзеці не проста праходзяць медыцынскую рэабілітацыю — яны пражываюць сваё жыццё разам з намі на працягу 4—6 тыдняў. Адны жывуць у нашай гасцініцы, хтосьці прыходзіць на працэдуры стацыянарна, з некаторымі мы працуем дыстанцыйна. Мы вучым дзяцей навыкам самаабслугоўвання: трымаць у руках лыжку, відэлец, кубак... З намі дзеці пачынаюць гаварыць першыя словы. Цэнтр ажыццяўляе не толькі медыцынскую рэабілітацыю, але аказвае і педагагічную, і сацыяльна-псіхалагічную дапамогу.

Пяцігадовы Яраслаў, у адрозненне ад Ангеліны, любіць усе працэдуры. Ён задаволена шчабеча пасля прыняцця лячэбнай ванны.

Напярэдзе хлопчыка чакае няпростая аперацыя на тазасцегнавых суставах, потым — зноў рэабілітацыя, і калі ўсё пройдзе ўдала, малога паўторна прааперыруюць, у выніку апошняя аперацыя павінна даволі сур'ёзна палепшыць яго стан. Мама, Вольга Бярэзіна, робіць усё магчымае, каб яе сын адчуваў сябе лепш. Каб трапіць на чарговую рэабілітацыю ў цэнтр, яна ўзяла водпуск на рабоце. Яе адпачынак — рэабілітацыя і дапамога сыну.

— Калі я працавала ўрачом, то даволі хутка бачыла вынікі сваёй працы, — расказвае Людміла Кандрашова. — Тут усё інакш. Хуткага выніку можа і не быць, але можна назіраць, як на працягу гадоў мяняецца дзіця і яго бацькі. Часта маці і дзіця ў нас — гэта як бы тандэм. Бацькі дзяцей з інваліднасцю быццам дапамагаюць пражыць свайму дзіцяці яго жыццё. Таму персанал і спецыялісты ў нас падабраны так, каб не толькі лячыць дзіцячае цела, але і падтрымліваць бацькоў — прафесійнымі кансультацыямі, добрым словам і клапатлівым стаўленнем.

Уся дапамога ў цэнтры аказваецца бясплатна. Між тым адзін 6-тыднёвы курс рэабілітацыі каштуе дзяржаве каля 2 тысяч долараў на чалавека.

Аляксей Кусін прывёз сваю дзевяцігадовую дачку Марыю на чарговую рэабілітацыю перад вучэбным годам. Першы раз яна аказалася тут, калі была зусім малечай. Бацькі тады адразу адчулі палёгку — раней ім прыходзілася ездзіць па паліклініках і шукаць патрэбныя працэдуры. Тут жа ўсе спецыялісты ў адным месцы, яны ведаюць, што рабіць і як. Нават час рэабілітацыі падбіраюць індывідуальна, пад кожнае дзіця. Так, Маша будзе наведваць школу, а пасля ўрокаў прыходзіць на працэдуры. А вось аднакласнік Мацвей не мінчанін, таму ў школу ён пойдзе ў цэнтры. З татам, Віталем Круковічам, яны засяліліся ў гасцініцу «Рамонкавае поле» на час рэабілітацыі. Дарэчы, днямі адбылося ўрачыстае мерапрыемства з нагоды мадэрнізацыі гасцініцы, якое наведала **міністр працы і сацыяльнай абароны Ірына КАСЦЕВІЧ.**

«Гасцініца прызначана для сумеснага пражывання 41 дзіцяці і іх бацькоў. Гэта важна для дзетак малодшага ўзросту, якія маюць патрэбу ў дадатковым доглядзе. Малыя адчуваюць роднага чалавека і хутчэй адаптуюцца. Важна, каб і ім, і іх бацькам было камфортна», — патлумачыла міністр рашэнне абнавіць гасцініцу.

Бацька Мацвея вельмі задаволены ўмовамі пражывання і тым, што сын не прапусціць урокі.

— У цэнтры арганізаваны навучальны працэс як у школе, і першага верасня для вучняў празвініць першы званок, — расказвае дырэктар цэнтра. — Настаўнікі прыходзяць і праводзяць паўнавартасныя ўрокі. Некаторых дзяцей, калі гэта неабходна, дэфектологі цэнтра суправаджаюць на школьныя заняткі. Таму, прыязджаючы ў цэнтр, малое нічога не страчвае ні ў здароўі, ні ў адукацыі, ні ў зносінах з іншымі дзецьмі.

Пяцігадовы Ілья замкнуўся ў сабе, як толькі зразумеў, што яму нельга бегаць. Здавалася, яшчэ нядаўна ён наведваў дзіцячы садок, і жыццё было радасным і бесклапотным, а цяпер — паходы да ўрачоў, бальніцы... Калі Ілья стаў кульгаць, яго мама звярнулася да спецыялістаў. Аказалася, у малога хвароба Пертэса, Ілью далі інваліднасць, і ў сакавіку ён папоўніў базу рэабілітацыйнага цэнтра. Сёння ў спісе каля 2700 дзяцей. Кожныя паўгода камітэты працы і сацабароны дасылаюць інфармацыю ў цэнтр аб новых малых, якія атрымалі інваліднасць. Дзеці, якія ёсць у базе, усе па чарзе праходзяць рэабілітацыю ў цэнтры па складзеных урачамі графіках.

Дзяцей ва ўзросце ад трох да васямнаццаці гадоў запрашаюць на рэабілітацыю. Бывае, што адно малое можа за гэтыя некалькі гадоў пабываць у цэнтры больш за 20 разоў. Натуральна, што тут яны знаходзяць сабе сяброў. Хлопчыкі і дзяўчынкі, пасябраваўшы, дамаўляюцца прыязджаць на рэабілітацыю ў адзін і той жа час. Дарослыя ідуць насустрач і распрацоўваюць графікі так, каб сябры мелі магчымасць сустрэцца. Ужо ў падлеткавым узросце дзецям дапамагаюць знайсці прафесію, у якой яны могуць сябе рэалізаваць.

Прыязджаючы ў цэнтр, малое нічога не страчвае ні ў здароўі, ні ў адукацыі, ні ў зносінах з іншымі дзецьмі.

— Для аказання прафарыентацыйнай дапамогі выпускнікам цэнтр заключыў пагадненне з РНПЦ медыцынскай экспертызы і рэабілітацыі аб узаемным супрацоўніцтве, — расказвае Людміла Кандрашова. — Спецыялісты РНПЦ праводзяць кансультацыі з дзіцем. Цяпер сярод нашых выпускнікоў можна сустрэць урачоў, педагогаў, бібліятэкараў, работнікаў метэастанцый і IT-сферы. Гэта цудоўныя вынікі. Раней нашы дзеці маглі атрымаць толькі пэўныя прафесіі, а цяпер падлеткі маюць магчымасць паступаць у вышэйшыя навучальныя ўстановы, што раней было недасяжальна. Я з гонарам магу сказаць, што ў нашым цэнтры працуюць два нашы выхаванцы.

Адна дзяўчынка — інструктар па працатэрапіі і выкладчык англійскай мовы, а другая — інструктар па гуртковай дзейнасці. Хто, як не яны, могуць матываваць нашых дзяцей і іх бацькоў?! Яны прыклад таго, што ў жыцці няма нічога немагчымага, а інваліднасць — не прысуд.

Уся дапамога ў цэнтры аказваецца бясплатна. Між тым адзін 6-тыднёвы курс рэабілітацыі каштуе дзяржаве каля дзюх тысяч долараў на чалавека. База тых, хто мае патрэбу ў рэабілітацыі, пастаянна актуалізуецца, а «навічкам» супрацоўнікі цэнтра тэлефануюць і запрашаюць да сябе. Так маці Ільюшы, Алесі Заяц, паведамілі аб магчымасці прайсці рэабілітацыю.

— Калі мы даведаліся аб хваробе сына, было вельмі цяжка, — прызнаецца жанчына. — Памятаю, як літаральна хадзіла і выбівала пуцёўку ў санаторый, каб неяк дапамагчы Ілы. Таму было нечаканасцю, калі мне патэлефанавалі з цэнтра і запрасілі на рэабілітацыю. У Ільі тут з'явіўся апетыт, ён ажывіўся і знайшоў сабе сяброў. Нядаўна заявіў, што, мабыць, і пасядзеў бы тут годзік *(смяецца)*. Мы атрымліваем дапамогу не толькі для паляпшэння фізічнага стану дзіцяці. Дэфектолаг, напрыклад, стаў праводзіць заняткі з маім сынам, і ўжо сёння малы выхваляўся тым, як навучыўся гаварыць літару «Р». Але самае каштоўнае, што Ілья ўбачыў: ён не адзін такі, так бывае, дзеці хварэюць. Мы ж з бацькамі маем магчымасць падтрымліваць адно аднаго. Гэта дарагога варта.

— У нас да рэабілітацыі дзяцей ставяцца комплексна, — гаворыць Людміла Кандрашова. — Нашы ўрачы і педагогі пастаянна ўдасканальваюць свае веды, распрацоўваюць новыя методыкі рэабілітацыі. Мы адкрытыя для валанцёраў, якія прыходзяць да нас дапамагаць, а гэта і студэнты, і актывісты розных арганізацый. Разам мы становімся лепшымі і мяняем стаўленне грамадства да дзяцей-інвалідаў. А тое, што дзяржава робіць для падтрымкі нашых падапечных, каштоўна. І нягледзячы на складаныя абставіны ў краіне з каранавірусам, мы не адчулі на сабе ні на кроплю зніжэння ўзроўню ўвагі, ні на капейку наша фінансаванне не скарацілася. Дзеці засталіся ў цэнтры ўвагі, а так і павінна быць.

Фота аўтара.

Актыўнае даўгалецце

МУДРАСЦЬ, ВОПЫТ І БЯСПЕКА

Адбыўся фінал І Рэспубліканскага конкурсу для пажылых людзей «Мудрасць. Вопыт. Бяспека», які праходзіў у Барысаўскім раёне на базе філіяла Інстытута перападрыхтоўкі і павышэння кваліфікацыі Універсітэта грамадзянскай абароны МНС Беларусі.

Увесь ліпень праходзіў абласны этап, які ўключаў правядзенне адборачных раённых спаборніцтваў. У выніку сем каманд (ад кожнай вобласці і горада Мінска) сустрэліся, каб на працягу трох дзён вызначыцца, хто стане пераможцам конкурсу.

Праграма спаборніцтваў спалучала творчыя конкурсы, вікторыны і экстрэмальныя эстафеты, дзе пажылыя людзі змагаліся з агнём. Удзельнікі паказалі на сваім прыкладзе, наколькі важна весці здаровы лад жыцця. Яны на практыцы фарміравалі правілы паводзінаў у экстранных сітуацыях: рабілі рабочую лінію для падачы вады да месца пажару, эвакуіравалі «пацярпелых» у бяспечную зону з дапамогай «нацяжных ратавальных палотнаў», ратавалі тапельцаў.

Падчас спаборніцтваў каманды прадэманстравалі веданне асноўных правілаў пажарнай бяспекі, прылад аўтаномных пажарных апавяшчальнікаў, вогнетушыцеляў, уменне выяўляць парушэнні правілаў пажарнай бяспекі ў дамах.

Першае месца заваявала каманда Віцебскай вобласці «Аптымісты», другое — каманда Гомельскай вобласці «Агенты 112», трэцяе — каманда Гродзенскай вобласці «СОС».

— Усе каманды арыгінальныя, крэатыўныя і артыстычныя, — сказаў падчас узнагароджання пераможцаў **намеснік міністра працы і сацыяльнай абароны Іван ЛАЎРЫНОВІЧ.** — Уражаны ўдзельнікамі і самім конкурсам. Упэўнены, што конкурс для пажылых людзей «Мудрасць. Вопыт. Бяспека» стане добрай традыцыяй на доўгія гады.

Матэрыялы падрыхтавала Наталля ТАЛІВІНСКАЯ.